

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

психічного благополуччя кожної дитини, заохочуючи здатність до самовираження. Психогімнастика спрямована на розвиток і корекцію різних сторін особистості дитини (як її пізнавальної, так і емоційно-особистісної сфери).

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція): науковий керівник : Т. О. Піроженко / [авт. кол. : Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнева О. Г. та ін.]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2020/21.12/bazovyyu%20komponent%20doshkillya.pdf> (дата звернення 25.03.2022).

2. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку. Гавриш Н. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Рогозянський О. С., Хартман О. Ю., Шевчук А. С. /за ред. Піроженко Т. О. Київ: Українська академія дитинства, 2017. С. 54.

3. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: «Академвидав», 2006. С. 326.

ТАРАСЕНКО Андрій Андрійович

ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ДИЗАЙНУ ICR В УНІВЕРСИТЕТІ УШИНСЬКОГО

Сучасні навчальні середовища мають широкий спектр переваг, включаючи підвищення залучення та мотивації учнів, міцніші стосунки з однолітками та викладачами, посилену співпрацю та посилене відчуття серед учнів, що вони володіють власним навчанням. І хоча сучасне навчальне середовище є відносно новою концепцією, дослідження показують, що дизайн аудиторії може мати значний вплив на навчання та його результати. Вищі навчальні заклади все частіше використовують гнучкі навчальні простори, а неформальне середовище співпраці успішно сприяє залученню студентів до процесу навчання [1].

У межах міжнародного проекту MoPED – №586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SVNE-JP (Модернізація педагогічної вищої освіти з використання інноваційних інструментів викладання) було розроблено ряд рішень щодо майбутнього дизайну модернізованої аудиторії згідно з ідеями інноваційного учбового простору (Innovative Classroom, ICR). Каталогизований цифровими технологіями та цілісним поглядом на навчання, сучасний дизайн навчального простору повинен враховувати широкий спектр навчальних заходів та середовищ, необхідних студентам для реалізації сучасного освітнього досвіду.

Ілюстрація 1. Проект візуалізації концепції ICR.

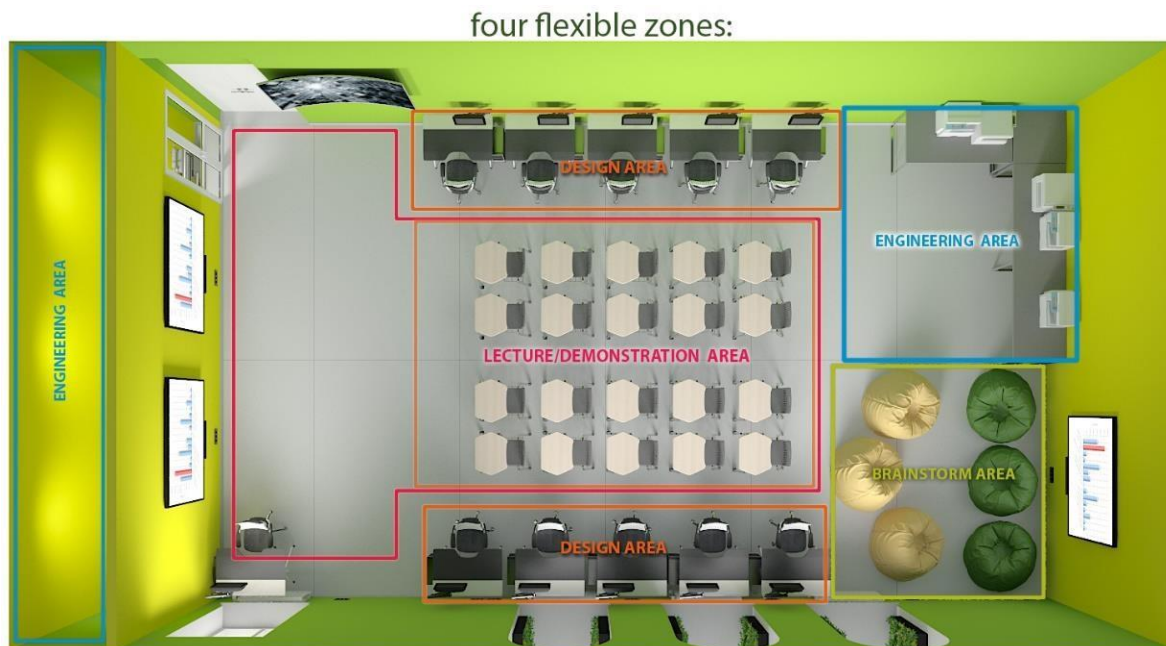
Загальна концепція дизайну є в основному поширеною як для середньої, так і для вищої школи, і вона відповідає наступній концепції: те, як розвивається дизайн, як будуються та використовуються навчальні заклади, має відображати той факт, що існують певні періоди де потрібно розсаджувати студентів і навчати їх у дуже дидактичних, дуже чітких підходах до навчання, а також бувають інші випадки, коли потрібно дозволити працювати самостійно, або працювати в малих групах, або працювати у співпраці з великими групами студентів [2]. В джерелі [3] згадується, що, інноваційні навчальні простори мають такі основні особливості:

1. Дуже гнучкі і легко адаптований до будь-якої навчальної діяльності.
2. Заохочують рух і працю в малих групах.
3. Заохочують інтеграцію до навчальної програми.
4. Надають місце для практичних досліджень та творення (мейкерства).
5. Підтримують розвиток пізнання.
6. Дозволяють учням здобувати знання на прикладах.
7. Підтримка інтеграції технологій.
8. Посилення соціального розвитку, а також соціальної взаємодії.

Згідно з вище згаданим планування аудиторії було значно змінено. Замість класичних рядів стільців і парт, з яких студенти зосереджені на тому, як викладач читає лекцію та демонструє концепції на дошці, був розроблений новий дизайн. Розташування місць у ICR було розроблено таким чином, щоб бути гнучким, щоб вони відповідали завданням, над якими працюють студенти, а також з більшим зосередженням на комфорті студентів. Принципи дизайну: комфорт, естетика, залучення, командна робота, поєднання технологічних і класичних ресурсів, адаптація під різні завдання. Існуючий статичний навчальний простір було реорганізовано на чотири гнучкі зони:

ЛЕКЦІЙНА ЗОНА (LECTURES AREA, LA) призначена для проведення стандартних лекційних занять за участю викладача на етапах вивчення нового

матеріалу. Класична лекція. Використовуються функціональні столи, стільці, проєкційне обладнання, традиційні та інтерактивні дошки.

Ілюстрація 2. Чотири гнучкі зони ICR.

Акцент робиться на мобільності учнів та використанні ними кількох персональних пристроїв, можливостям віддаленого спілкування.

ЗОНА МОЗКОВОГО ШТУРМУ (BRAINSTORM AREA, BA) використовується для обговорення способів вирішення проблеми, обміну думками та відгуками. Використовуються безкаркасні меблі, аудіо- та відео техніка. Також використовується для пірінгового оцінювання.

РОБОЧА ЗОНА (WORKING AREA, WA) призначена для вирішення практичних завдань за допомогою персональних комп'ютерів (моделювання, написання та налагодження програмного коду). Використовуються ПК та планшети.

ВИРОБНИЧА ЗОНА (PRODUCTION AREA, PA) призначена для розміщення 3D-принтерів, верстатів з ЧПУ, паяльних станцій.

Всі перераховані зони є багатофункціональними. У разі потреби їх трансформувати відповідно до завдань навчальної діяльності. У викладанні кожного розробленого курсу в рамках проекту будуть задіяні майже всі простори. Нижче приводяться ряд переваг ICR над традиційним навчальним простором.

Поліпшення співпраці та гнучкості

Інноваційний навчальний простір – це набагато більше, ніж нові меблі або відкрита зона. Таке навчальне середовище продумано й ретельно сплановано для сприяння співпраці. Коли навчальний простір можна легко трансформувати, забезпечуючи взаємодію та легкий рух, учні можуть працювати краще. Це необхідно для розвитку в учнів здібностей до співпраці.

Щоб мати можливість працювати в умовах співпраці, учні повинні використовувати свої соціальні навички, а також навички міжособистісного спілкування, щоб ділитися ідеями та вирішувати проблеми під час спільної роботи. Якщо навчальний простір розроблено таким чином, щоб відображати процес співпраці, він розвиває важливі навички прийняття рішень і творчі навички.

Ілюстрація 3. Покращення співпраці та гнучкості.

Вибір кольорів

У 1979 році доктор Олександр Г. Шаус представив свої висновки про наукові основи впливу кольорів на людину: «Кольори — це смуги електромагнітних хвиль. Кожен колір має свою довжину хвилі. Смуги хвиль стимулюють хімічні речовини у вашому організмі, посилюючи імпульси повідомлень до гіпофізу та шишковидної залози поблизу мозку. Це головні ендокринні залози, які регулюють гормони та інші фізіологічні системи в організмі. Стимулюючись реакцією на кольори, діяльність залоз може змінити настрій, прискорити серцебиття та підвищити активність мозку».

Кольори викликають різні фізіологічні реакції на кров'яний тиск, частоту серцевих скорочень, дихання, травлення, температуру тіла та діяльність мозку. Різні довжини хвиль кольорів впливають навіть на сліпих людей, як підтвердив нейропсихолог Курт Гольдштейн.

Освітні організації не приділяють достатньої уваги кольорам у навчальному середовищі, що може призвести до зниження освітніх результатів. Багато випадків нервозності, дратівливості, відсутності інтересу та поведінкових проблем можуть бути пов'язані безпосередньо з неправильними умовами навколишнього середовища, пов'язаними з погано спланованим освітленням і кольором. Дослідження показали, що функціонально та

продумано спланований інтер'єр школи полегшує вивчення нових предметів і покращує успішність навчання [4].

Вибір кольору в дизайні аудиторії був обумовлений як функціональне питання, а не лише з естетичної точки зору. Функціональний колірний фокус використовує колір для досягнення кінцевого результату, такого як збільшення тривалості уваги та зменшення втоми очей.

При підборі кольорів важливий характер завдання. Наприклад, коли метою є концентрація, їй можна допомогти за допомогою використання різних кольорів [5]. Обрана зелено-жовта кольорова гамма сприяє досягненню наступних ефектів:

- Підвищити концентрацію
- Надихайте на творче мислення
- Надихайте на творчість
- Підвищити пильність
- Заохочуйте спонтанність

Жовтий є дуже стимулюючим кольором. Він добре відомий тим, що сприяє творчості та підтримує увагу. Більш темний відтінок жовтого може мати більш теплий ефект, тоді як більш світлі відтінки створюють відчуття щастя. Жовтий колір використовується на меблях і в місцях, де заохочується творчість.

Зелений колір є відмінним кольором для покращення концентрації та сприяння розслабленню та спокою, оскільки це колір з низькою довжиною хвилі. Це також хороший колір для використання в аудиторіях, оскільки жовтий та зелений заохочує до творчості, а також заспокоює і покращує концентрацію.

Список використаних джерел:

1. Elkington, Sam (Editor) ; Bligh, Brett (Editor). / Future Learning Spaces : Space, Technology and Pedagogy. York : Advance HE, 2019.
2. Jo Earp. Traditional classrooms and Innovative Learning Environments. Teacher Magazine. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.teachermagazine.com.au/articles/traditional-classrooms-and-innovative-learning-environments> (дата звернення: 10.05.2022).
3. Samuel Alfie. 5 Reasons Students Today Need Innovative Learning Spaces. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.emergingtech.com/2020/04/reasons-students-need-innovative-learning-spaces/> (дата звернення: 10.05.2022).
4. Mahnke, F. H. Color, environment, and human response: An interdisciplinary understanding of color and its use as a beneficial element in the design of the architectural environment. New York, NY: Van Nostrand Reinhold, 1996.
5. Nemcsics, A. Colour dynamics: Environmental colour design, Upper Saddle River, NJ: PrenticeHall, 1993.